ЖІНОЧИЙ СВІТ

ВЕРЕСЕНЬ
1950

ЧИСЛО 9.



Іванка Винників-Нижник: КВІТИ

ЖІНОЧИЙ СВІТ

РІК 1. ВЕРЕСЕНЬ, 1950. Ч. 9.

Видає Організація Українок Канади ім. Ольги Басарабової.
Редагує редакційна колеґія.
Всю кореспонденцію й передплати висилати на адресу:
"WOMAN'S WORLD"
Box 3093 Winnipeg, Man.

ЦІНА ОДНОГО ЧИСЛА — $0.25
ПЕРЕДПЛАТА НА РІК у Канаді та США — $2.50
В інших країнах ам. $3.00

Редакційна колеґія застерігає собі право скорочувати рукописи. Рукописів не звертаємо.

Друком "Нового Шляху",
184 Александер Ав., Вінніпеґ, Ман.

WOMAN'S WORLD

VOL. I. SEPTEMBER, 1950. No. 9.

Published by the Ukrainian Women's Organization of Canada
Box 3093, Winnipeg, Man.

Edited by Editorial Committee
Correspondence and subscriptions should be addressed to
"WOMAN'S WORLD"
Box 3093 Winnipeg, Man.

SINGLE COPY 25c.
SUBSCRIPTION PRICE yearly $2.50
In Canada and United States.
In other countries U. S. A. $3.

Printed by the New Pathway,
184 Alexander Ave., Winnipeg, Man.

ЗМІСТ:

Ілюстрації до "Весняного Променя" виконала Ірена Р. Носик.

ДАЛЬШІ ВІДОМОСТІ ПРО ХІД ВЕЛИКОГО ЗМАГАННЯ ЗА ПРИЄДНАННЯ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ ДЛЯ "ЖІНОЧОГО СВІТУ"

Змагання далі продовжується цілком задовільно, незважаючи на літній вакаційний час. Адміністрація журналу подає на день 1-го вересня ц.р. такий порядок учасниць змагання:

1. М. Дунець, Торонто, Онт. ... 20
2. С. Петришин, Форт Віліям, Онт. ... 12
3. І. Гнатюк, Нюарк, США ... 9
4. Е. Прибитківська, Торонто, Онт. ... 7
5. С. Захарчук, Монтреал, Кве. ... 5
   М. Онисько, Торонто, Онт. ... 5
6. Г. Пісецька, Балтімор, США ... 4
7. Е. Юськів, Монтреал, Кве. ... 2
   А. Павличенко, Саскатун, Саск. ... 2
8. Т. Підзамецька, Содбури, Онт. ... 1
   А. Барна, Лімінґтон, Онт. ... 1
   Н. Михалевич, Ст. Пауль, США ... 1
   Г. Мартинів, Балтімор, США ... 1
   С. Проців, Торонто, Онт. ... 1
   М. Юркевич, Ню Йорк, США ... 1
   Л. Храплива, Ст. Луїс, США ... 1

ЖІНОЧИЙ СВІТ

РІК І. ВЕРЕСЕНЬ, 1950. Ч. 9.

РІДНА ШКОЛА

З початком вересня розпочинається навчання у школах. Відпочивши за літо, наша дітвора знову наповнює кляси шкіл. Знову розпочинається систематична робота з дітьми в державних публічних школах. Там наша дітвора набуває загальної освіти. За існуючими державними законами кожна дитина шкільного віку повинна закінчити таку школу.

Але для наших дітей все ж не досить закінчити лише публічну школу.

Крім того загального знання та розвитку, що дає така школа, наші діти мусять набувати знання і з погляду національного.

Якщо ми хочемо, щоб українська спільнота в Канаді мала своє майбутнє як "українська спільнота" — ми повинні своєчасно подбати й про національне виховання дітей.

А таке виховання і такі знання може дати тільки Рідна Школа.

Тільки в Рідній Школі дитина навчиться добре говорити, читати, писати своєю мовою, дізнається про історію та ґеографію України, про українське народнє мистецтво, навчиться українських пісень, ігор та танків. А ми знаємо, що такі знання, набуті у шкільному віці, — лишають свій відбиток на ціле життя, є основою світогляду зрілої людини.

Діти, що відвідують Рідну Школу — позбавляться остаточно почуття своєї, як українці, меншевартости — бо Рідна Школа, перш за все, прищеплює їм почуття національної гідности, виховує їх у дусі рівноправности з іншими національностями Канади.

Отже, Рідна Школа не тільки підвищує освіту наших дітей, але й пророблює з ними надзвичайно важливу виховну роботу, поширює та уздоровлює їх світогляд.

Наша дітвора, перейшовши навчання у Рідних Школах — створить у майбутньому ті провідні кадри працівників — від яких буде залежати дальше існування і розвиток українських організацій, церков та розвиток цілого культурного життя української спільноти в Канаді.

Матері! Від Вас залежить майбутнє нації — ведіть свою дитину до Рідної Школи!

Ір. НАРІЖНА

ОСІНЬ

ЦЕ В ОСЕНІ ТАКА МІНЛИВА СИНЬ,
ЦЕ В ОСЕНІ ТАК ТИХО І ТАК ЛУНКО,
І ВАБЛЯТЬ ЗІР ДОВКОЛИЧНІ ЛІСИ
БАГАЦТВОМ БАРВ І СТРОГІСТЮ РИСУНКУ.

ЦЕ В ОСЕНІ НЕ ЗНА ПРИРОДА ТАЙН:
В НОВІЙ КРАСІ, ХВИЛЮЮЧІЙ І ПРОСТІЙ,
ДАЛЕКІ ОБРІЇ СПОКІЙНО РОЗГОРТА,
ЩОБ ЗОЛОТОЮ ПОВІННЮ СТАВ ПРОСТІР.

ЦЕ В ОСЕНІ, ЯК ЛИСТЯ ШЕЛЕСТИТЬ
ПІД ТИХИМ КРОКОМ НА ШЛЯХУ ЗАБУТІМ,
В СВОЇХ ДУМКАХ ПЕРЕБІРАЄШ ТИ,
ТЕ, ЩО БУЛО, І ТЕ, ЩО МАЄ БУТИ.

(1950)

AGNES LOUISE HOVDE

Arise, Ukraina!

ARISE, UKRAINA, FROM YOUR BATH OF BLOOD
PREPARED IN THE STAINED VESSEL OF YOUR ANCIENT ENEMIES.
ARISE IN WHITE NAKEDNESS
WITHOUT GARMENTS!

THE REAPERS OF DEATH ARE LABORING LATE AND WIDE
IN THE BITTER FIELDS,
SHEARING THE YOUNG WITH HUNGER OF LIFE IN THEIR EYES
AND WRATH ON THEIR LIPS

FOR THE MAKERS OF SLAVES.
ARISE, UKRAINA, GO SWIFTLY; GO BLINDLY
OUT OF THE PERIL OF STAIN AND STENCH:
LEAVE TO EARTH THE WHITENING OF BONES.

LEAVE TO WIND THE CLEANSING OF AIRS.
LEAVE TO SONG THE STOPPING OF TEARS.
MORNING WATERS YET WITH DEW
THE SWEET-BREATHED GRAPES ON THE MONASTERY WALL.

THE HELIANTHUS CHANTS TO THE NOON
AS THE SEVEN SINGING SAINTS
TURNED THEIR PRAISES TO GOD'S BEGOTTEN SON.
WEAVE BRAVE DEEDS IN THE SPINDLES OF THE SUN;
MAKE A NEW GARMENT FROM THE CLOTH OF OLD DREAM.

(From PRELUDE TO A JOURNEY)



Group of Ukrainian insurgents during rest period.

Agnes Louise Hovde

MY DISCOVERY — UKRAINE, HER HERITAGE AND CULTURE

Відома поетка А. Л. Говде (Ґленвуд, Мінн. США,) в кінці липня ц. р. була гостем Осередку Української Культури й Освіти у Вінніпеґу. На зібранні діячів української культури (мовознавці, журналісти й інші) в домі Осередку, вона зачитала свою нову поему, з періоду 1863 - 64 рр. історії України. Поема, як й інші твори поетки написано англійською мовою. На спеціяльне запрошення редакції "Жіночого Світу" А .Л. Говде написала статтю: "My discovery, Ukraine, her heritage and culture", де пояснює причини свого зацікавлення українською культурою та історією, яку подаємо нижче.

Під час свого побуту у Вінніпеґу поетка відвідала також Департамент слав'янських наук Манітобського Університету, Українську Вільну Академію Наук, Українське Національне Об'єднання та інші установи.



The story of my discovery of the nation, Ukraine, her heritage and distinct culture might be likened to the experience of a delver in the earth who was working with spade and pick and in the process of digging came upon a nugget of gold, and thenceforth knew himself to be a rich man.

When was I the digger and where? That point bears a decisive share in the discovery which has enriched my experience to the place where I stand in possession of a new heritage; and I virtually profess citizenship morally and esthetically in a sphere where I should normally be alien. The ancient truth, "We become possessors only by appreciation", has been in this instance unmistakably manifested.

Had I not been an ardent enemy of war prepetrated by nations as a means of enabling themselves to live side by side in this world, I likely should know Ukraine as a geographical expression only — a territory upon the skirts of a larger country, Russia.

My distrust for war as a method of settling national disputes caused me to view critically the glowing accounts of battles in "self-defense" or aggression in the class room where young minds were prone to accept the printed word without reservation. A sense of deep obligation prompted my will to instruct the youth who presented themselves as my students as to the ultimate waste of wars, the futility of the expenditures of money and blood, and the obstruction of moral progress such grapplings result in. The lesson was obviously repetitious: inevitably the smaller nations suffered the brunt of the conquests. The often innocent small nation in the path of the larger nations became the slaughter lamb in the burnt offering for peace. The question rose persistently — which of the smaller nations has been the most brutally exploited in the continuous march of imperialism and greed by the more physically powerful neighbor?

Before I had the answer to this question, Europe had been drawn to the brink of World War II, and the rumors of a United States entry were rife on every hand. By token of my intense belief in the possibility of civilized citizens to settle their tangles by arbitration rather than by guns, I enlisted in the wide peace movement striving for this objective and motivated by the spiritually militant spokesman, Charles A. Lindbergh, and known by the name of America First Committee. Its method was to speak, write, and work against our involvment in European wars. In the many prophetic utterances by its leaders and speakers, the populace was warned against an alliance with Soviet Russia, even while the Nazi forces were turning westward. We were exhorted to keep out of Europe's everlasting conflagrations which would weaken, not strengthen us for the complex problems of modern life.

Increasing horror of the incredible misery arising out of the plague of world wars grew upon me insistently; and the need to write a letter to the world telling of this agony asserted itself without ceasing. Then like the digger buried in the bowels of the earth in a search for materials, I came suddenly and unavoidably upon the answer to the question: which nation has suffered most and longest under the practice of open terrorism and the more concealed method, genocide? The discovery was — Ukraine. The oppressor is Russia.

This was the starting point of an experience and orientation to a country and a people, an individual ethnic group which traces its heritage and culture to the earlies civilized eras, a nation whose inherent fidelity to their special quality of culture becomes the badge of warriors, determined never to lay down the weapon until they have achieved their salvation within the bulwarks of a democratic self-administered nation with access to the feast table of the nations, untrammelled by the brute hand of superior forces.

This is the factual explanation to the question: why is the story of the distressed nation, Ukraine, of interest in your literary work?

But there is also the mystical interpretation, equally determinative. The impalpable, that which cannot be explained by the medium of faith, that which cannot be defined by common experience and by common terms must also be counted among the earth's efforts which shape the destinies of men.

Therefore the selfsame question might be answered in this parable:

"An the angel of God appeared unto me in a dream,
saying, "Defend my people;
for they are sorely afflicted."
And I answered, "Lord, who are Thy people?"
And the Lord answered, "Seek and ye shall find."

The word and name, Ukraine, in English; Ukraina, in French; and Ukraina, in the mother tongue, bears signal invitation to the poetic faculty for limitless poetic adventure. The word of itself has a captivating charm to the ear sensitive to sounds, such as music at twilight; wind on leafy trees; rain falling in the hush of night, bird cries in storm.

Ukraine is the sea-maiden idling in the brilliant sum, wetting her feet in he wash of the Black Sea tides. Close to her heart are the Dnieper and the Dniester Rivers; constant at her side are the Carpathian Mountains, ever at vigil for her sake.

Ukraina is the coveted daughter of riches: the harvest of the grapes, the ripe loads of wheat and rye; the rich black loam, and the hidden minerals, and the vast forests are her inheritance.

Ukraina, the mother of immortal offspring, — the incomparable poetry of Shevchenko and the vibrant utterances of Franko; the leadership of Hrushevsky; the distinct language; the art seen in the dress of the peasant and his household implements; the haunting beauty of the songs and folk dances; the splendor of the religious architecture and the mystic solemnity of the religious rites; the sanctity of the family bonds; and the imperishable imprint of the institution of the sich, the domain of the Cossacks, gallant warrios and dauntless bearers of the heart of liberty!

The present tragic situation of Ukraine finds her victimized by the practice of Soviet genocide which is an extension of the earlier traditional imperialistic Russification of minorities and conquered nations. Genocide is the calculated killing of a nation by systematic destruction of its peculiar quality or parts. These may be intellectual, moral, or esthetic. Deprived of its particularized parts, a nation becomes an ineffectual entity. It is readily assimilated into the dominant society.

A visible means of genocide is recognized in the Soviet system of slave labor camps which have received and slaughtered thousands of innocent Ukrainian nationals and suspected political offenders. The records of victims who have lived to escape reveal the incredible misery met with, the hunger, the physical exhaustion, the slave labor, and the ultimate killing of the prisoners who can no longer toil and endure the torment. Other gruesome incidents add to the length and the horror of the testimony: bodies discovered along the roads leading to the camp; mass graves, notable those in the city of Vinnitsia; and unforgettable to human conscience, and a black stain on the chronicles of the Christian world, the great famine of 1932-33, a man made strategy imposing stark starvation upon 5 million of Ukrainian people for forcible subjection to a brutal political system.

Let no man deceive himself, that these crimes of cold blood are not related to men and women everywhere who profess to hold faith in the eternal truth of God. Their contamination and festering in the moral integration of people of principle rising above bestial levels are the lack rot in the core of soviety. Allowed freedom and forgetfulness, the disease will destroy society whether it be directly affected or remotely.

It therefore follows that it becomes the duty of Christian minds and hearts to lend all means and energy in possession to be used against such arch examples of fratricide. There are the summons to act in the still voice of God, speaking to human conscience. The blood of our murdered brothers is calling to us from the ground. Nor will it cease calling until the idea becomes a reality: "No greater thought has ever occurred to the mind of man than the Fatherhood of God and the brotherhood of man."

Mrs. Tetiana Koshetz Collects Ukrainian Folklore

The value of Ukrainian folk songs and ornamental art, not only to the Ukrainian people, but to Canadians as a whole, is being stressed in a series of talks and exhibits by Madam Tetiana Koshetz, who is touring western Canada and spending a few days in Saskatoon. Monday afternoon she was guest of honor at a pleasantly planned tea at Clinton Lodge when representatives of various local women's organizations had the opportunity of meeting this entertaining little lady, of hearing her talk informally on Ukrainian culture and of seeing some beautiful Ukrainian embroideries.

Madam Koshetz is carrying on work that was begun years ago by her husband, the late Dr. Alexander Koshetz, a famous composer and choir leader. When he and his choir appeared in all the capitals of Europe, South America and in Mexico, United Staes and Canada, he collected folk songs as he had before in his native land Ukraine. Madam Koshetz is continuing this search for old songs among the Ukrainian people and is discovering that many may be found among the folk who had come to Canada from the old land many years ago.

These songs, she claimed, were valuable to Canadians as well as to her people, for the melodies served as material for Canadian composers. It was the same with Ukrainian ornamental art — the needlework designs and the unique patterns on Ukrainian Easter eggs — for they acted as inspirational motifs for Canadians artists. These melodies and designs were centuries old; they had been perfected by many and had stood the ravages of time. It was feared they might be lost if they were not recorded and kept in Canada so for this

purpose a Ukrainian Cultural and Educational Centre had been established in Winnipeg with Madam Koshetz in charge of the library. Here were gathered heirloom pieces of Ukrainian handicraft as well as anything pertaining to music and art. Here, too, was Dr. Koshetz's huge collection of folk songs for the use of the general public.

Dr. Koshetz had collected more than 2,000 Ukrainian folk songs which included many unknown to composers. They dated back to pagan times. Some were carols, songs of ritual, history and festivals. Some were just manuscripts, but some appeared in book form.

Madam Koshetz, who is a graduate of the university of Kiev and of the Lysenko Academy of Music in Kiev, told of having been a member of the doctor's choir when she was a girl and of touring Europe when the Ukrainian government asked that it acqaint the western world with Ukrainian music. "You must remember," she said, "that the word 'Ukraine' had been erased from the map and folk in other lands knew little, if anything of my country."

It had been a wonderful trip on the continent and then in 1922 the choir came to America. They gave concerts in Carnegie Hall and in Town Hall, New York, and made two appearances in Canada — Winnipeg and Toronto. Madam Koshetz remembered the exciting time in Mexico City where they gave 15 concerts in theatres and three in the famous arena where the bull fights were held. More than 38,000 people turned out to hear the choir. She never forgot the enthusiasm and the gay costumes of those in the audience. It had been a thrilling experience.

But the little country of the Ukraine had seen tragic times. Its museums and its libraries had been robbed, burned and destroyed and much of its rich folklore had been lost. Young folk in Canada were growing up without the chance to know their cultural heritage and it was Madam Koshetz's hope that she might be instrumental in reviving an interest in thes ancient songs and artistic designs. She conducts summer courses at the Ukrainian National Youth Federation in Winnipeg and conducts massed choirs for special occasions.

After displaying some of the lovely pieces of embroideries and explaining several of the native costumes, she at the request of the guests, sang a number of quaint and plaintive songs she had recently collected. It was no easy task, this collecting, but she had found some little gems since she left Winnipeg which had made her trip well worth while.

—Courtesy Saskatoon Star Phoenix



Some priceless pieces of Ukrainian embroideries were shown to guests attending the tea at Clinton Lodge Monday given in honor of Madam Tetiana Koshetz, who gave a short talk on folklore and ornamental art. Left to right are Mrs. J. Hnatyshyn, president the Ukrainian Women's Association; Mrs. T. K. Pavlychenko, president of the Ukrainian Women's Organization; Madam Koshetz and Mrs. K. W. Hnatiuk, president of the Ukrainian Catholic women of St. Olga's Society.



НАШІ СУ

СОФІЯ ПАРФАНОВИЧ

"Ой, три шляхи широкії докупи зійшлися"... не тільки в Шевченковій поемі, а й у житті цієї людини, що в шуканні за новими здобутками в особистому житті, за що раз більшими досягненнями в громадському житті й за свіжими враженнями й переживаннями в літературній творчості, одне слово, в пошуках за "іншими днями" — провела свої найкращі літа.

"Інші дні" д-р Софії Парфанович*) — це ті дні, що до них роками змагало її ніжне (як на лікарку: за ніжне!) жіноче серце, що їх старався створити всебічний і високо розвинений інтелект, та до яких казала їй прямувати залізна воля, загартована двома світовими заверюхами: 1914 і 1939.

"Шляхи людські чудними переплетами розбіглися, схристилися, сплелись..." Так було й із трьома шляхами її життя, на роздоріжжі яких написано: лікарка, громадянка, письменниця.

Сьогодні, з перспективи років, коли справа т. зв. "жіночого визволення" чи "рівноправ'я" пахне анахронізмом, бо жінка давно здобула майже все, за що колись ішли в бій европейські "суфражистки", сьогодні така річ, як напр. здобути жінці диплом лікаря, це справа зовсім нормальна. Не така нормальна вона була за часів, коли поступала в Львівський Університет на медичні студії Софія Парфанович. І дійсно, вона була тут піонеркою "інших днів" — першою жінкою на західньо-українських землях, що виборола собі право стати незалежним лікарем і широко відкрила двері для інших українських жінок. А опісля — лікар із відомим ім'ям, ординарій Загальної Лікарні й Народньої Лічниці у Львові, асистент Гінекологічної Клініки й врешті (1940), директор Фельдшерсько-Акушерської Школи там же. В 1941 р. дістає вона запрошення на посаду доцента в Львівському Університеті ім. Ів. Франка, та з причини німецько-большевицької війни ця справа так і залишилася в сфері плянів.

Другий шлях д-р Софії Парфанович — це шлях громадянки-суспільниці. Вийшовши заміж за Пилипа Волчука**), одного із палких антиалькогольних активістів,вона разом із ним стала до боротьби з алькоголізмом на західньо-українських землях в Т-ві "Відродження". За її головування в цьому т-ві й редаґування журналу "Відродження" протиалькогольний рух у Галичині дійшов до найбільшого розквіту. Разом із чоловіком і жмінкою молодих людей вони випрацювали й розбудували твердий бастіон протиалькогольної, а разом із цим (через бойкот державного монополю) протипольської боротьби, що увінчувалася втратою кілька мільйонів золотих у річному бюджеті Варшави. В 1936 році Софія Парфанович вийшла з "Відродження" й повернулася до "Союзу Українок". На еміґрації працювала в "Об'єднанні Українських Жінок" (ОУЖ) в Авґсбурзі, та в "Санітарно-Харитативній Службі" (Українському Червоному Хресті) в Мюнхені.

Третій шлях д-р Софії Парфанович — літературний. З кінцем двадцятих років на сторінках українських тижневиків і місячників, зокрема у широко-відомому "Відродженні", появилися її цікаві й ориґінальні нариси, оповідання, новелі. Крім науково-літературних публікацій (як нпр. 600-сторінкова "Гігієна жінки" й багатьох інших медичних книжок) у 1936 році вийшла перша збірка її оповідань "Ціна життя". На еміґрації появилися дальші збірки: "Загоріла полонина" й "Інші дні". Дуже цікаві її спогади з подорожі на Україну

(Закінчення на стр. 8)

*) "Інші дні" — назва одного з творів С. Парфанович.

**) Помер на еміґрації в Авґсбурзі 1946 р.

ЧАСНИЦІ

СТЕФАНІЯ САВЧУК



З великою приємністю Редакція "Жіночого Світу" вміщує на сторінках журналу короткі відомості про особисте життя та громадську роботу нашої відомої громадської діячки Організації Українок Канади — п. Стефанії Савчук.

Українське жіноцтво не тільки Торонта, але й цілої Канади, знає та цінить пані Савчук.

Ще молодою студенткою учительського семінару в Золочеві (Зах. Україна) п. Стефанія береться до активної громадської роботи — належить до Українського Педагогічного Товариства, членка хору "Боян" і т. д.

В часах Української Державности, в рр. 1918-1919 працює в канцелярії при Коші Піхотного Полку в Золочеві. Енергійна дівчина одночасно вчиться вечорами на курсах поштово-телеграфічних та "першої допомоги", що їх з успіхом і закінчує. Не можна поминути такий героїчний епізод в житті молодої дівчини: коли в травні 1919 р. золочівська залога евакуювалася, під натиском червоних окупантів, п. Стефанія нераз прокрадалася серед ночі до приміщення канцелярії та крадькома палила важливі документи, як звідомлення сотень, відомості про стан золочівської залоги і т. п., що залишалися в канцелярії при поспішному відході наших військ. Робила це без будь-чийого доручення, інтуїтивно відчуваючи необхідність знищити документи, що інакше неминуче попали б до рук ворога, наражаючися в разі викриття цього, на смертельну небезпеку.

У ці боєві дні боротьби за Українську Державність познайомилася п. Стефанія з молодим підхорунжим Української Галицької Армії — Іваном Савчуком, з яким в скорому часі й одружилася. Разом з іншими вояками Української Армії її чоловік перейшов тяжку Голготу: тиф, рік польської тюрми в Тарнополі... за те що сам один розброїв десять польських вояків та взяв їх у полон — загрожувала йому смертна кара. Коли вдалося йому вийти з тюрми, намагався виїхати за кордон, що пізніше й вдалося.

1924 р. п. Стефанія з своїм чоловіком переїздять до Канади. Перші часи життя в Канаді, без знайомих, без родини, без матеріяльних засобів до життя, були для молодого подружжя нелегкі, але принаймні вони почували себе нарешті вільними та спокійними від зазіхань польської поліції.

Коли в 1929 році в Торонті вперше зорганізовано Гурток Української Стрілецької Громади, співосновником якого був чоловік пані Стефанії, — вона разом із своєю сестрою (тепер п. Гультай), поринули у вир громадської роботи. Так з початком 1931 р. п. Стефанія Савчук організувала при Українській Стрілецькій Громаді в Торонті жіночий відділ під іменем "Жіноче Товариство ім. Ольги Басарабової".

Згодом, із створенням Українського Національного Об'єднання, цей жіночий відділ став однією із складових організацій УНО в Торонті, прийнявши назву: "Організація Українок Канади ім. Ольги Басарабової".

Пані Савчук очолювала Відділ Організації Українок Канади в Торонто протягом чотирьох років. Багато корисної і жертвенної роботи було за цей час зроблено його членками й в першу чергу його невтомною керівницею — пані Савчук. Відділ ОУК у Торонті один із перших дав велику матеріяльну підтримку видавництву "Нового Шляху", що тоді щойно почав розбудовуватися.

У перші часи праця гуртка Української Стрілецької Громади та відділу Організації Українок Канади в Торонті провадилася у дуже несприятливих умовах: організаційне життя ще тільки впорядковувалося, не було приміщення для сходин, для проб, тощо. І не раз гостинна хата пані Стефанії була місцем зборів нашого організованого громадянства, там же спинялися і всі ті, що приїздили в організаційних справах до Торонта. Між іншим, в

хаті пані Стефанії гостював і бл. п. полковник Сушко, який приїжджав тоді з Европи.

Коли в 1934 р. підчас Краєвої Конференції УНО створено централю Організації Українок Канади, пані Савчук було обрано організаторкою ОУК на Східню Канаду.

З властивою їй енерґією та любов'ю до праці, пані Савчук зразково виконувала і цей почесний, але й важкий громадський обов'язок. Або особисто організовувала на місцях відділи ОУК, або шляхом переписки допомагала нашому жіноцтву закладати нові відділи. При тому, надзвичайно багато допомагала дальшому розвитку жіночих відділів на місцях. Із з власної ініціятиви виготовлювала та розсилала на місця короткі реферати, вступні слова на свята в честь заслужених жінок, або з інших нагод та давала різні вказівки щодо ведення організаційної роботи.

Незважаючи на те, що невблаганна смерть у 1935 році забрала в неї чоловіка і вона лишилася сама з шостилітньою донечкою на руках, п. Стефанія не відходить від громадського життя.

1936 вона зорганізовує відділ ОУК у Західньому Торонті й несе обов'язки його голови цілих дванадцять літ та одночасово протягом тринадцяти років провадить Рідну Школу при філії УНО Західнього Торонта.

Діти, що відвідували її школу, не тільки добре знали українську мову та історію України. Але також і в англійських школах часто інформували своїх учителів про Україну, нераз переконували їх, що Україна не є жадною провінцією Росії, що Україна в минулому була могутньою, незалежною не від кого державою, мала своїх князів, королів та гетьманів як і другі незалежні нації.

І на педагогічному полі п. Савчук досягла прекрасних результатів у своїй національно-виховній роботі серед дітей, що, за рідкими винятками, не знаходиться у нас на належній висоті й досі.

Коли було створено Комітет Українців Канади — єдина з жінок у Канаді — п. Савчук входила від Українського Національного Об'єднання в склад Ширшої Ради КУК. На першому Конґресі КУК 1943 р. у Вінніпеґу, — п. Савчук внесла пропозицію, щоб до праці в КУК втягати також і наше жіноцтво. На тому самому Конґресі вона мала доповідь на тему: "Наше жіноцтво в українському і канадійському житті".

В Торонті, вже четвертий рік, п. Савчук виконує обов'язки голови Комітету Українок Канади, а саме в роках: 1946-47-48-50. За її головування Комітет Українок Канади виконав таку роботу: зібрано в Торонті понад три тисячі долярів на фонд Допомогового Комітету, зібрано, пересортовано, запаковано та вислано коло 20 тисяч фунтів одягу та взуття на скитальщину. Приміщено на мешкання коло 200 осіб, в тому числі велику кількість родин і дітьми, з числа тих новоприбулих, що приїхали на працю до кравецьких робітень у Торонті. Тяжкою проблемою було примістити цих людей, бо в Торонті зовсім не було вільних мешкань. Канадійські українці, на прохання Комітету Українок Канади, приміщували приїзджаючих поміж себе, поки не знаходилося для них постійне мешкання. П. Савчук особисто, як голова жіночого КУК на Торонто, зустрічає транспорти, полагоджує всілякі справи новоприбулих, дає поради. . . особливо родини із малими дітьми завдячують її материнській опіці.

1948 року п. Савчук репрезентує Центральну Управу Організації Українок Канади на Світовому Конґресі Українського Жіноцтва у Філадельфії.

1950 р. — являється першою жінкою-делеґаткою з Канади на Конвенцію Українського Народнього Союзу, що відбулася у Квікленді (США).

Коли 1944 р. засновано в Торонті Українську Кредитову Спілку, п. Савчук не тільки є членкою-співосновницею, а й безмінним членом дирекції (містоголова).

До складу Провінційної Екзекутиви УНО в Торонті вона входить із самого часу заснування, зокрема працювала як секретарка в рр. 1948-49, та як містоголова в 1950 р.

Не згадуємо вже про працю у різних комітетах та комісіях, що організовувалися в міру потреб Організації чи загально-української справи.

Бажаємо пані Стефанії Савчук здоров'я, сил та многих літ для продовження її жертвенної громадської роботи на добро українській спільноті в Канаді.

СОФІЯ ПАРФАНОВИЧ

(Закінчення зі стор. 6)

п. н. "У Києві в 1940 році" (опубліковані 1949 р.) та рукописи спогадів із скитальщини, де перебувала авторка перед своїм виїздом до Америки (з кінцем 1949 року). Частинно опрацьовано вже її великий роман (по части автобіографічний), якого тема — боротьба жінки про становище в громадянстві й у професійному житті.

Та все це пляни "інших днів". Письменниця важко працює тепер в одному з шпиталів коло Клівленду (Огайо) як лікарка-інтерністка, віддаючи всі свої сили й час професійній праці. Серед цих умов немає мови про писання й при цих заробітках немає мови про видання творів. Українське Громадянство Америки й Канади, а зокрема зорганізоване жіноцтво, повинні ближче поцікавитися заслуженою піонеркою "інших днів" — д-р Софією Парфанович на еміґрації, а передусім допомогти їй у виданні її творів, отієї "скрині манускриптів, які везла з собою", обіцяючи собі їх видати на Новій Землі.

Бо вона й вони цього варті!

Д-р Ярослав Рудницький.

Софія **ПАРФАНОВИЧ**

ЗУСТРІЧ З ПИСЬМЕННИКАМИ

(Глава "Зустріч з письменниками" з нової книжки д-р С. Парфанович — **"У КИЄВІ В 1940 РОЦІ"**)*.

Коли я вибиралась до Києва, мені переказували: а не забудьте відвідати Т. й поклонитися йому від нас, Галичан. І бідний Михайло Струтинський, якого через два місяці забрало НКВД, відкіля він вже не вийшов, наказував: "Зайдіть до автора "Соняшних Кларнетів" і "Вітру з України" і привітайте його від мене. І ще хтось казав: "Перекажіть П. Г-ві, що майже останні слова Гординського були про нього".

То ж живучи ще у К-ченків, я вишукала номер телефону П. Г. Т-ни і подзвонила.

— Гальо, чи поет Т.?

— Да, кто ґаваріт? — через хвилину надуми почула я хрипкий голос.

— Тут авторка "Ціни Життя" — заклопотано відповіла я.

— Нє панімаю, кто ето!

— Дозвольте, я поясню вам. Тут одна незначна письменниця, що познайомилась з вами у Львові на загальних зборах письменників і дала вам свою книжечку "Ц. Ж". Зараз я в Києві і хотіла б вас відвідати. А втім у мене декілька привітів до вас. . .

Через хвилину відповідь:

— Добре, так зайдіть будь ласка завтра ввечорі. А яке ваше прізвище?

З заплаканими очима й стисненим серцем я йшла до П. Т., корифея української сучасної (минулої?) поезії. Доїхавши до пл. Калініна, я мала пересісти на тролейбус, що віз на вул. Леніна 88, де був будинок Літробів. Так мені порадили, мовляв, трамвай туди не доїде.

На площі Калініна я стояла самітна й сумна, чекаючи тролейбуса. Був уже тридцятьступневий мороз і віяв різкий північний вітер. А я чекала, чекала, — тролейбуси, навантажені вщерть, не зупинялися. Вони бігли швиденько на своїй кривій ніжці наче завішені вагонетки над проваллям й темінню чужих, ворожих вулиць. Не знаючи міста, ні трамваїв, я не знала, де вул. Леніна, і здавалося, що воно недалеко. І я йшла і йшла безмежно довгою і півтемною вулицею. Вітер різав мені лице, а гризота в серці робила мене найнужденнішою, найбіднішою. Чого я забрела сюди, чого ж я тут шукаю? І до кого та по що я йду, так, як колись йшли паломники до Лаври, шукаючи собі там утіхи?

— Кто ґаваріт? — прочувалось постійно.

За чим іду? Темні вулиці, льодова ніч і бідне галицьке серце, загублене на київській Голготі...

Не раз хотілось завернути. Але куди, і по що йти? Хіба не все одно?

І коли вже зледеніли руки й ноги, та серце стиснулося в болячому корчі — хотілось сісти десь під муром, притулити голову до каменя і плакати, плакати, плакати — аж до смерти.

***

Будинок Літробів ще не був вповні закінчений, як зрештою більшість будівель. Розкопаний брук, просто якісь рови й насипи. Доводилось все таки перебрести, щоб вкінці відштовхнути важку браму і ввійти в новий світ.

В брамі тепло огрітого будинку стояв швейцар і з ввічливістю питав, до кого, поінформував, та, на диво — почав розмову. Відкіля і хто? А він пізнав з мови й одягу, що з Західньої. А це гарно, що йду відвідати П. Г-ча. А письменники в нас у пошані, це ж кращі сини народу й заслужені радянські патріоти, а. . .

Я пішла на поверх та подзвонила. Відкрила старша пані та просила чекати, син ще не вернувся. То ж я сіла в кутку невеличкої кімнати, скромно заставленої ніжними фотеликами й столиком, та стала розглядати журнали. Була це ждальня, як у нас, нпр. у лікаря. Щойно потім я зрозуміла, що депутат Верховної Ради, член різних, прерізних високих інституцій, знаний патріот і поет мав багато-багато справ, ще і немало всіляких людей налазило до його й не давали хвилинки відпочити, а то й попрацювати. Сидячи так, я знову мала не один відрух: тікати!

Та не втекла. П. Г. скоро прийшов. Привітались, як двоє зовсім чужих і незнайомих. Коли ж скинув пальто, появився мені в шовковій кремовій гімнастьорці з вишиваним пасочком і виложеним ковніром, і це було таке тепле й миле на нім. А потім пасмо сивого волосся через середину чорного волосся нага-

*) Дещо скорочено. **Прим. ред.**

дувало, що ця людина дещо пройшла й зазнала, поки стала показовим поетом, патріотом і депутатом.

Негайно ми пішли до другої кімнати, де в куті стояла прибрана ялинка, а стіл був заставлений всілякими харчами й напоями. Доволі мила його жіночка була третьою особою при столі. Нині не пригадую вже що давали їсти, але знаю, що після усіх моїх досвідів з харчами кидався тут ввічі гарний харч, накриття і дім дуже вигідний, просто багатий. Журився П. Г., що я не п'ю, що не такий з мене товариш, як треба. Страви змінялись стравами, а я розказувала про Галичину та скаржилась, що арештовують українців. Адже ж, всі вони, коли провалилася Польща, привітали радо большевиків, радіючи принаймні соборністю, з відкритими раменами вітаючи давно жданих братів з-за Збруча. Більше слухав поет, як говорив. Тяжкий і сумний настрій внесла я в його хату, з якої віяло теплом, добром та благонадійністю. Ще важче стало всім, коли я оповіла мої переживання в Києві та моє шукання рідної мови і щойно пережите в школі — крізь здавлені сльози. В такому пригніченому настрої ми повечеряли, після чого П. Г. вручив мені том своїх поезій п. з. "Партія веде", запропонував зживатися з радянською дійсністю, і ми подзвонили до Р-го. Я хотіла і йому скласти привіт. Та він відмовився приняти мене, мовляв, "дуже занятий". Буле неприємно Т., а незрозуміло мені. Як це так? Хтось з далеких країн, що були колись Піємонтом, залетів як птах заморський в оці країни, хтось, що нашому таланові хоче зложити поклін. Хіба можливе, щоб таку людину не приняли за браком часу? Призначив побачення на завтра чи післязавтра в клубі письменників. . .

Так, в цьому домі нічого мені не сказали, нічого не пояснили, не влили в серце ніякого тепла. Притискаючи до грудей хоч книжку рідну — я верталась поночі до дому (жила ще у К-ченків). Було щось, що лягло між нас і них — я міркувала — і це щось таке велике, темне й важке, що вже вони чужі для нас, а уста їхні запечатані мовчанкою.

Вдома, коли я розкрила книжку, я знайшла знані й улюблені "Соняшні Кларнети" і "Вітер віє" і "Сніг сніжок" і багато інших, на яких ми вчилися оцієї чудової поезії-музики. Але при дальшому розгортанні зникало все сонячне і приходили вірші: А чи чорний, а чи білий, а чи жовто-блакитний — просто бий! "Партія веде" — щаблі, що з поета зробили Депутата Верховної Ради. Оті щаблі, що їх вільно й треба читати радянському читачеві. Не було тільки щаблів, що ними повзла душа поета, кривавлячи, що ними волочено гідність творця, залишаючи криваві сліди з вириваних йому цінноcців.

Сміх буде,
Плач буде
Перламутровий. . .

Не сльози, а льодова крига лягла на серце.

***

Треба сказати, що я мала враження таке, якби була в домі високопоставленої особи десь на чужині, може дипломата в Парижі чи Берліні, до якого не маєш жодного чуттєвого відношення. Мило діє ввічливість господарів, тепло й достаток хати, гарна бібліотека, елеґантне мешкання. Добре сидіти в ньому, не треба тільки думати, що за вікном є мільйони, що пройшли й проходять трагедії, мерли з голоду, страждали за себе й за свою історію, за свою мову й чорнозем. І, якби так не насувалось настирливе питання: якого ж то напою завдали поетові, що від нього забув усе це? Така чутлива людина, що її душа була самою музикою, що її талант був найніжнішим інструментом музичним — яким же чудом заворожили її в дипломата чужого парламенту, здавили музику її душі, та навчили її писати дрантя в стилі перших спроб пера молодих хлопчиків:

Пождіть пождіть, товариші,
ще будем їсти й пити,
Коли б ви нам допомогли
капіталістів бити.

Дивувало, що не має поет машинки до писання, людина, що стільки та різного мусить писати. Що ж до чорнила й пера — справи теж добре не стояли: чорнило було разюче фіялкове та й пера не хитрі. Як мені вичерпалось чорнило в пелікані, я ходила від магазину до магазину й шукала чорнила до вічного пера, та цього взагалі не було. Тільки ж у Т. я дістала чорне чорнило до ручки, здається, імпортоване з-за кордону для "кращих синів Союзу".

Поворот з цих відвідин*) був одним з кращих моментів мого перебування в Києві. Йшла я з гостем моїх господарів. Він взяв мене під руку, бо було темно й слизько, і ми згадували давніх письменників України. Він вислухав про мої перипетії з "Гігієною Жінки", та доволі песимістично ставився до моїх надій на перевидання. Оповідав, що його розвідки роками лежать у різних цензорів, критиків та спеців від "обработки" і за два роки нічого не з'явилося друком, що не служить партії і її політичній меті. Не говорив він того, що тиснулось з душі на уста , та на прощання сказав: — Підіть до Софійського Собору, там труна Ярослава Мудрого. На ній букви: ІХтіс, що значить по-грецьки "Христос побідить".

Йдучи далі вже сама, я роздумувала: мабуть це не так віра в воскресення релігії, як в воскресення народу — диктувало йому слова прощання. І щось шептало мені: під грубою маскою народ живе, чує, вірить і чекає. . .

---

*) Других відвідин дому поета Т. **Прим. ред.**

ВЕСНЯНИЙ ПРОМІНЬ

ДЛЯ НАШИХ ДІТЕЙ

ЛЮБІ ДІТИ!

Ось вже й літечко минуло, так скоро пролинуло, що ані Ви, ані я навіть не зчулися. Що мені, я вже до школи не ходжу, але Вам починаються наново Ваші важливі обов'язки, які протягом літа Ви відклали на бік. Так, важливі обов'язки, за які Ви візьметесь з подвійною силою, після доброго відпочинку й розваг підчас літа.

Які ж Ваші обов'язки? Не будемо тут вичислювати всі, про які Вам говорять і Ваші батьки, і вчителі в школі, і різні знайомі. Але згадаємо тут найважливіший обов'язок — школу.

Кожний з Вас ходить у місцеву англійську школу, і я не сумніваюся, що Ви не зараховуєтесь до найгірших учнів. Я собі уявляю Вас — українських дітей, що Ви мусите бути завжди перші в науці, в поведінці, в спорті, і, взагалі п е р ш і ! Бо ж який то був би сором, коли б про Вас говорили: "А, ті українські діти, вони ліниві й нерозумні, та й взагалі — ні до чого". Це був би страшний сором і для Вас, і для Ваших батьків, та й для мене також.

Чи ходите Ви також в нашу українську Рідну Школу? Не всі? Невже Ви хочете забути українську мову, мову Ваших батьків? Мову, якою говорять люди на тих землях, звідки або Ви, або Ваші батьки виїхали? Ні! Це неможливе! Це Ви жартуєте зо мною, але самі підсміхаєтеся і думаєте собі: "А вона вже й повірила".

Отже, добре, діти. Я дуже рада, що Ви і про українську школу не забуваєте. Видко, що Ви хочете добре знати про всіх знаменитих українських людей — письменників, гетьманів, князів, різних вчених та мистців. Бачу, що Ви й історію та ґеографію України хочете добре знати. А наша Україна дуже гарна, така гарна, що тяжко знайти другу країну таку багату і веселу і співучу, як наша Україна!

Бажаю ж Вам, діти мої, багато успіхів в науці, як і в англійській школі, так і в Рідній Школі!

ВАША РЕДАКТОРКА.

Леся **ХРАПЛИВА**

Як Мартуся з мамою їздили на Україну



А коли Мартуся прибігла до хати з подвір'я, то побачила, що на стіні, недалеко вікна, висіла якась нова картина. Мартуся підійшла до неї та почала розглядати. Там була якась хатка, тільки не така, як тут, велика на багато поверхів, — а мала, малесенька, аж дах мало що не покривав віконець. Перед хатою цвіли квіти та стояла лавочка, а на ній сиділо двоє старенького людей. Це все Мартуся пізнала відразу. Але вона хотіла знати щось більше. Хотіла знати, що це за хатка, які це квіти, та що це за люди. Почала питати маму. Мама якраз сиділа задумана над вишивкою, але на питання Мартусі почала відповідати дуже уважно: — Ця хатка, Мартусю, це хатка твойого діда й бабуні. Оце тут вони й сидять на призьбі перед своєю хатою. А ті квіти, то соняшники та мальви. А під самим вік-

ном простелився барвінок. . .

Мартуся знала пісеньку про барвінок: "Стелися барвінку, низько, низенько", — то й почала її наспівувати півголосом. А після нараз спитала:

— А то моя бабуся?

— Твоя, дитинко.

— І мій дідо?

— Також твій. А мої це батько та мати. Так, як я твоя мама, а тато — твій тато.

— Ага. — І Мартуся почала думати, як то воно все дивно, що от, це мами мама, а її бабуся. . . А потім спитала:

— А ти любиш бабусю?

— Певно, що так!

— А бабуся тебе любить?

— Дуже любить!

— А мене?

— І тебе любить, моя кришечко, хоч вона тебе й не бачила. Я тільки змогла листа її переслати, що в неї внучечка така маленька. Та й не знаю, чи дійшов він, чи ні. . .

— А чому бабуся мене не бачила?

— Бо вона лишилася дома, на Україні, у своїй хатці.

— А чому ми не можемо поїхати до неї? Я дуже хочу їхати до бабусі.

— О, це дуже далеко, дитино. Ти пригадуєш, як ми їхали сюди кораблем, а то ще далеко, далеко дальше.

— А я поїду далеко, далеко! Я хочу до бабусі! — І Мартуся вже почала кривитися, як до плачу.

А тоді мама взяла Мартусю на коліна та сказала:



— Знаєш, що? Ми зараз, так ніби, поїдемо на Україну. Добре? Приготуй скоренько всі свої речі, а ці два стільці, це буде наша залізниця. Добре?

— Добре.

І Мартуся швидко принесла свою ляльку в вишиваній сорочці, що то її батько назвав чомусь Наталка-Полтавка, свою книжечку з образками, та козака без одної ноги (мама каже, що то йому татари в бою відрубали). Понескладала це все на стільці, сама видряпалася на нього й заспівала:

— А я вже готова, а я поїду, поїду, поїду!

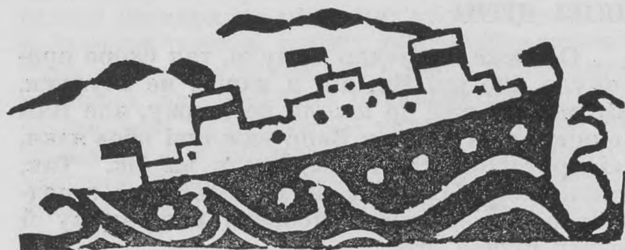
— А вважай, чи двері добре замкнені, щоб ляля не випала, як поїзд почне швидко їхати. Хто хоче їхати на Україну, прошу зараз сідати, за одну хвилину від'їжджаємо! Ф-ю-у-у-у! Чах, чах, чах, чах. . . А правда, як скоро їде поїзд?

Мартуся ще не дуже зрозуміла, як це потяг їде, але сказала згідливо:

— Скоро їде!

— Чах, чах, чах, чах, — Ф-ю-у-у! Ми приїхали над море! Прошу всіх висідати!

Потяг вже дальше не їде. Корабель на Україну відпливає за кілька хвилин! Прошу швидко пересідати! — І мама помогла Мартусі перенести все її добро на крісла по другому боці стола.



— Гу-у-у-у! Чуєш? То сирена гуде! Знак, що ми відпливаємо. Тільки вважай, не підходи за близько до поруччя, бо можеш впасти у воду.

Для певности Мартуся притулилася ближче до мами, щоб бува не впасти.

— Чуєш, як хитає кораблем? Це, мабуть, буря буде. Бо й небо захмарилося.

— А яка то буря?

— А така, що на морі великі, великі хвилі, що аж через верх корабля переливаються, і вітер такий сильний віє, і громи б'ють. А ти боїшся бурі?

Мартуся подумала, подумала, та й сказала:

— Ні, бо я козачка! (Це тітка навчила її так говорити).

Мама погладила Мартусю по головці:

— От, так і добре. Та ось дивися — вже здалека видко беріг. Зараз будемо вже висідати.

— А то вже Україна?

— Ні, дитино. Ми ще поїдемо довго, довго, знову поїздом, щоб доїхати туди.

Мартуся скривилася: — Так ще далеко?

— Далеко, дитино, та це нічого. Доїдемо на Вкраїну, то й не жалуватимеш!

Гу-у-у-у! Заїжджаємо до пристані. Прошу висідати! Поїзд на Україну стоїть на станції зправа, на четвертих рейках!

І Мартуся з мамою заметушилися, щоб забрати з собою всі свої речі та перейти до поїзду.

— Фю-у-у-у! Ми вже на Україні! Місто Холм! Поїзд стоятиме тут десять хвилин! Можна висідати! Ану висядьмо, подивимося на Холм! — і вони обидві підійшли до вікна.

— Бачиш, Мартусю, оцю високу вежу?

— Бачу! — і Мартуся пильно дивилась туди, де вказувала їй мама.

— Цю вежу збудував колись дуже давно наш король Данило...

— Данило?

— Він так називався. А був королем, то значить, правив цілим краєм. І боровся з татарами...

— А татари мойому козакові ногу відрубали!

— Бачиш, вони такі недобрі, тому Данило й хотів прогнати їх з України! Але вважаймо, щоб ми до поїзду не спізнилися! Треба ж ще швидко поцілувати нашу рідну землю на привітання!

— Поцілувати? А чому?

— Бо вона свята, дитино. Так, як цілуєш хрестик, чи святий образ у церкві на престолі, так і її треба поцілувати!

— То я поцілую! — і Мартуся справді поцілувала малий килимчик на підлозі.

— Фю-у-у-у! Хто хоче їхати дальше, нехай всідає, ми зараз від'їзджаємо! Чах, чах, чах, чах, чах! — та Мартуся з мамою вже були знову на своїх місцях.

— Бачиш, там по правій руці — оце велике місто?

— Бачу.

— Це Львів. Його теж збудував король...

— Данило?

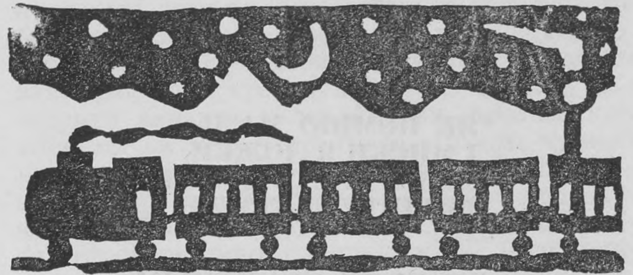
— Так! Бачиш цю гору за містом? Це Високий Замок. Там Данило мав і свій замок, а кругом нього місто. А бачиш цю церкву на пригорку із великими банями? Це храм святого Юра!

— А хто то святий Юр?

— То був колись такий великий лицар, що забив лютого змія. На його честь поставили у Львові цей храм. Та ми вже минули Львів. Тут недалеко знаходяться Карпати...

— А це місто?

— Ні, це такі гори. Такі високі-високі та гарні, та всі покриті зеленими лісами. А в горах живуть гуцули. Вони пасуть вівці, та роблять оттакі дерев'яні речі, вибивані кораликами (і мама показала маленьку коробочку на свойому столикові), — та співають коломийки.



— А я також вмію коломийки! — скрикнула Мартуся та, забуваючи, що вона в поїзді, зіскочила з крісла, взялася за під-боки та почала танцювати, приспівуючи:

"Ой, нема то краю, краю,
Над ту Верховину,
Коби мені погуляти
Хоч одну годину!"

Мама заплескала в долоні на знак, що Мартуся добре танцювала, а тоді продовжувала:

— Ми вже проїхали попри Карпати, а тепер їдемо вже просто на схід...

(Закінчення буде).

Найменшим

КОЗУНЯ

Козуню - любуню! Пристань до
[мене
Нічого не будеш робити в мене.
У мене водиця віконцем тече,
У мене горобчик хлібця напече,
У мене ведмідь ізваре обід,
У мене сорока хату замете,
У мене ворона кужіль напряде.

ТОРБА (Нар.)

Котипася торба
З високого горба.
А в тій торбі —
Хліб, папяниця,
Кому доведеться,
Той буде жмуриться.



ЛЕСЯ ХРАПЛИВА

Українка

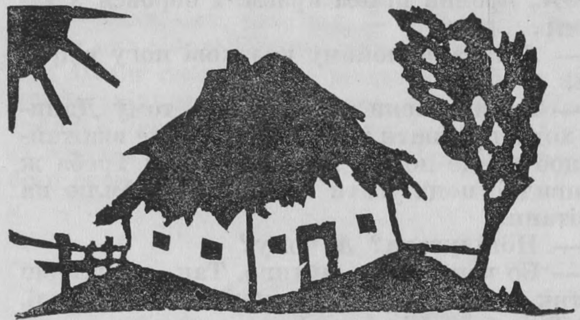
ЯК ПОМИЮ МАМІ
І МИСКИ Й ЛОЖКИ,
МАМА ДАСТЬ СОРОЧКУ
ВИШИТУ В КВІТКИ.

ЯК БУДУ ЧЕМНЕНЬКА,
ВЧИТИСЬ БУДУ ВСЕ,
ТО БАБУСЯ ПЛАХТУ
ТКАНУ ПРИНЕСЕ.

ЯК ПРИНЕСУ З ЛІСА
ТІТОЧЦІ ГРИБКІВ,
ТІТКА ДАСТЬ НАМИСТА
З П'ЯТЬДЕСЯТЬ РАЗКІВ.

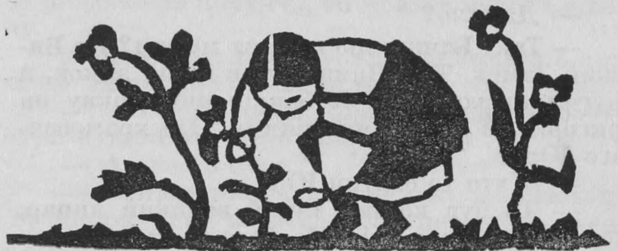


ЯК ПОМОЖУ БІЛЛЯ
ВИПРАТИ СЕСТРІ,
ДАСТЬ МЕНІ СЕСТРИЧКА
ГАРНІ СТРІЧКИ ДВІ.



ЯК ГРЯДКИ ПОПОЛЮ,
БАТЬКО, НА КІНЕЦЬ,
КУПИТЬ МЕНІ В МІСТІ
СИНІЙ ЖУПАНЕЦЬ.

ЩЕ ПІДУ НА ПОЛЕ
ТА НАРВУ КВІТОК,
ТА САМА ГАРНЕНЬКО
ВИПЛЕТУ ВІНОК.



А ЯК ВЖЕ ЗДОБУДУ
ВЕСЬ НАРОДНИЙ СТРІЙ —
НИМ Я ЗАДИВУЮ
НАВІТЬ СВІТ ЦІЛИЙ.

БО ТОДІ НАПЕВНО
СКАЖЕ ЦІЛИЙ СВІТ:
"ОСЬ ВАМ, УКРАЇНКА, —
НАЧЕ МАКІВ ЦВІТ!"



Д-р ЛЕВ СТАХОВСЬКИЙ

НОВІ ЛІКИ

для поборювання туберкульози



Туберкульоза є надзвичайно розповсюдженою хворобою, що й до нині наводить жах на суспільство. Серед смертоносних хворіб туберкульоза є на 7-ому місці. Статистичне обслідування переведене в Німеччині в 1940 р. показало, що між населенням було 400.000 хворих із заразливою, небезпечною для оточення, туберкульозою. Лише 200.000 з них лікувалися в санаторіях та шпиталях. А решта гуляла вільно й розповсюджувала заразу.

Туберкульоза однаково вдаряє й по багатому й по бідному, нападаючи переважно на втомлені та виснажені організми. Від туберкульози загинуло й багато ґеніїв, таких як Рафаель — серед малярів, Моцарт, Шопен, Паґаніні — серед музиків, серед поетів та письменників ця хвороба знищила Мольєра, Шіллера, Алфреда де Мюсе, Едмонда Ростанда, Достоєвського, Елізабет Браунінґ, серед лікарів Ленека, що винайшов спосіб вислухувати легені; Біша, Трудо — всесвітнє відомого американського фізіолога. Загинув від неї св. Франциск з Асизі, навіть на мумії фараона Тут-Анк-Амона знайдено сліди туберкульози. Це — лише кілька імен, взятих із тисяч та тисяч знаменитих людей, що впали її жертвами.

Отже зрозуміло, що багато велетнів у лікарському світі працювали над розпізнанням цієї хвороби й над винайденням способів, як з нею боротися. Цілому культурному світу знайомі імена таких борців із туберкульозою, як Ленек, Роберт Кох, Пірке, Манту, Калмет, Форланіні, Трюдо та інші. А тепер до них треба додати ще два славні імена: Зельман Вахсман і Ґергарт Домак, — винахідників нових, могутніх ліків для боротьби з цією "білою чумою" — **стрептоміцини** та **Т. Б. I.**

Такі ґеніяльні хірургічні способи лікування туберкульози, як пневмоторакс, плястичні операції грудної клітини, витин легенів, тощо, зараз доведені до високої технічної віртуозности й в тих випадках, де їх можна вжити, дають першорядні висліди. Та в цій статті я хочу тільки коротенько згадати про декілька нових ліків, які за останніх п'ять років зробили революцію в боротьбі з туберкульозою і відкрили цілком нові обрії.

На першому місці стоїть **стрептоміцина.** Це лік, що належить до групи, яку називаємо **антибіотиками,** що виробляються з різних пород плісені (сюди належить також і **пеніциліна).** Її винайшов д-р Зельман Вахсман, народжений року 1888 у Прилуках на Україні. Вахсман її здобув із земляної плісені, яка по латині зветься "Стрептоміцес ґрізеус". Це був перший лік, що розпочав нову еру в боротьбі з туберкульозою. Коли його подавати завчасно, доки туберкульоза не встигає витворити занадто далекойдучих анатомічних змін, ми бачимо часто-густо просто чудесні наслідки. Одна його невигода є те, що у деяких хворих туберкульозні бактерії розвивають в собі певний імунітет до нього, роблятьcя "стрептоміцино-резистентними" (відпорними), і тоді, ясно, з ними нічого не пороблш. Крім того, в деяких хворих він викликає часами глухоту й знепритомнення. Щоб запобігти небажаним явищам, таким як глухота й тому подібне, знайдено удосконалену форму стрептоміцини, менше токсичну, що називається **"диґідро-стрептоміцина".** А щоб дати собі раду й з бактеріями, які є імунні (відпорні) на стрептоміцину, вчені почали шукати інші ліки з таким самим ефектом, як стрептоміцина. Покищо Вахсман винайшов із іншого земляного мікроорганізму лік, названий **неоміцин,** який в такій же мірі ефективний проти туберкульозних бацилів, як і стрептоміцина. Вахсман сподівається, що його можна буде уживати в лікуванні туберкульози — якраз проти тих форм, проти яких стрептоміцина безсила.

До тої самої серії ліків належить найновіший, тепер знайдений лік, **віоміцина,** яку зараз виробляють в антитуберкульозних лябораторіях Саранак Лейк. Дослідники подають до відома, що досліди над цим ліком показують, що він порівнюючи мало токсичний; що його можна подавати протягом довшого часу й він впливає якраз на ті туберкульозні бацили, що є відпорні до стрептоміцини.

Другий лік, який є також дуже ефективний проти туберкульози, є П. А. С. (квас параміно-саліциловий), що в комбінації із стрептоміциною, дає багатообіцюючі висліди. (В продажі він під назвою **Аміносіль).**

Цілком по іншим лініям боротьби пішов славний німецький професор Ґергард Домак, носій премії Нобеля за працю в ділянці сульфонамідів. Людство мусить бути вдячне йому за перші ліки, що дійсно зробили революцію в медицині, рятуючи тисячі людей від інфекції. Пронтозил, цибазол, тибатин, сулфадіазин та сульфатіазол відомі кожному. Він створив лік під назвою Т. Б. I. (Кантабен), який при туберкульозі також робить чудеса. Треба відмітити, що Т. Б. I. не дає бажаних

(Закінчення на стр. 16)

"У ЧУЖОМУ ПІР'Ю"

М. ПІДГІРЯНКИ

на сценах Вінніпеґу



Небуденною цьогорічною імпрезою у Вінніпеґу була вистава 3-актівки Марії Підгір'янки "У чужому пір'ю", що відбулась стараннями Уладу Пластунів-Новаків 9 липня в Інституті Просвіти, повторена 19 липня в Українському Національному Домі.

Зваживши, яке значення має дитячий театр, слід її з признанням відмітити, бо для дітвори у нас на тому полі або дуже мало робиться, або й зовсім нічого.

Щасливий вибір п'єси, якої тематику легко зв'язати з сучасними умовинами нашого життя давав юному глядачеві не тільки розвагу, але залишав й виховний вплив. Поетична мова М. Підгірянки дитячими устами передавала ніжний чар казки далекої карпатської Верховини.

Заслуга це в першій мірі режисерки вистави, п. Ярослави Зорич, відомої організаторки й керівнички дитячих садків у Вінніпеґу. Незвичайно дбайлива підготовка виставки позначалась не тільки у досконалому вивченні ролів дітьми, але й у виведенні їх на рівні акторського мистецтва. Діти чудово опанували дикцію, навіть нюанси голосової модуляції, рухи, міміку, — грали свіжо, переживали безпосередньо.

У привабливо фантазійних костюмчиках фіялок, рож, братчиків, дзвіночка . . . й т. п. нерідко виявлявся справжній талант юних "акторів": Оксанки Башук, Квітки Зорич, Люби й Галі Оброци та чотиролітної Лесі Гвоздулич. Хлопчики в подавляючій меншості, бо тільки у двох — вийшли теж переможно: свобідний Ромчик Максимів, що грав і особливо гарно співав Сверщика та бравурний Модест Цмоць у ролі Вітру. Автім і всі менші рольки, в яких виступали: Л. Коченаш, О. Поварчук, Христя Зорич, Ляля Максимів, О. Салюк, Христя Паркасевич, В. Павлишин, М. Бойко, були бездоганні.

До повного успіху імпрези спричинились мистецькі декорації проф. І. Кубарського та муз. супровід пл. юначки І. Чайківської.

Ця імпреза — видатний вклад у хроніку нашого заг. культурного життя — треба побажати б, щоб такого роду імпрези влаштовувались частіше.

І. К.

НОВІ ЛІКИ

(Закінчення зі стр. 15)

вислідів при туберкульозному менінґіті (запалення мізкових оболонок), при міліарній туберкульозі, де якраз стрептоміцина дає добрі висліди. Проте Т. Б. І. спеціялізувався на лікуванню туберкульози карку та кишок. Лікарі переконані, що в комбінації із стрептоміциною та П. А. С. він буде ефектовний і проти тих форм туберкульози, які досі не піддавалися лікуванню. Т. Б. І. є токсичніший ніж П. А. С. чи стрептоміцина й звичайно його токсичність проявляється стратою апетиту хворого, сонливістю, висипками на тілі, такими, як при корі. Одначе ці явища скоро минають і Т. Б. І. можна буде подавати й протягом довшого часу. Подається він у формі таблет чотири рази денно. У Сполучених Штатах Америки його починають продукувати на широку скалю й незабаром він буде приступний широкому загалу.

Цих кілька ліків було винайдено протягом останніх п'яти років. За цей коротесенький час у боротьбі з туберкульозою зроблено величезний поступ. Бачучи наслідки, що їх вже нині можна обсервувати в антитуберкульозних санаторіях, людина мимоволі починає переййматися вірою, що незабаром і ця вбивча хвороба перестане бути для людства страшною.

Але передчасно було б робити з цього висновки, що туберкульоза не є страшна, що її не треба боятися. Боятися її треба й треба всіма силами зберігати себе й свою родину перед зараженням. Є форми туберкульози, проти яких і хірургія й ці всі нові могутні ліки є безсильними. Про це ми поговоримо в наступній статті.

Шляхом невпинного зростання

(Загальний підсумок роботи сесій ОУК на Провінційних З'їздах із матеріялів, поданих делеґатками З'їздів).

В днях між 30 червнем та 2 липня відбулися три Провінційні З'їзди Українського Національного Об'єднання і Братніх Організацій: в Торонті — на провінції Східньої Канади, в Саскатуні — на провінції Манітоби та Саскачевану і в Едмонтоні — на провінції Албєрти та Британської Колумбії. В рямках цих трьох Провінційних З'їздів відбулися сесії Організації Українок Канади ім. Ольги Басараб.

В трьох більших центрах Канади з'їхалися численні делеґатки Відділів ОУК не тільки для того, щоб зробити критичний перегляд — підсумок зробленої праці, — але також, щоб усталити точні напрямні на майбутнє, вказати собі на різні недотягнення і помилки, та зробити висновки для дальшої діяльности організації. На сесіях ОУК не було місця на самохвальби й закоханого споглядання в минуле. Це були поважні наради, що їх головним мотивом було домагання більшої праці і більших вислідів. Більшого зусилля — більшого росту.

Ніхто з членок ОУК не зазначив, що вже досягнуто все, що Організація стоїть на вершині, ні, якраз навпаки. Кожна членка ОУК змагається до вищих вершин, до тих найвищих, які тільки програма Організації Українок Канади може вмістити.

П'ятнадцять літ безупинної боротьби, безупинної праці, безупинних змагань із тяжкими обставинами, не втомили й не знеохотили членок до дальшої боротьби та дальшої праці.

І ось конкретні висліди праці сесій ОУК на Провінційних З'їздах. Вони є такі конкретні й такі ясні та відбивають у собі той шлях невпинного зростання, на який стала кожна клітина організації, а зокрема кожна членка ОУК.

1. Поширення Організації Українок Канади.

Кожний Відділ ОУК ставить собі за мету приєднати якнайбільше членок, особливо з-поміж молодих одружених жінок та тих, що недавно прибули до Канади, віднайти духовий зв'язок з ними, щоб ті завдання, які ставить перед собою Організація, мали більше можливостей бути здійсненими. Для цього урізноманітнюється внутрішня діяльність кожного Відділу, щоб кожна жінка, з своїми різноманітними інтересами, знайшла в рядах ОУК собі місце й зацікавлення й виявлення своїх здібностей. З'їзди ставлять домагання до Центральної Управи, щоб вона звернула особливу увагу на заснування нових Відділів і на поширення рядів ОУК.

2. Культурно-освітня праця Відділів ОУК.

Найконечнішим засобом для розвитку одиниць і тим самим для зросту Організації є багатогранна культурно-освітня праця, яка завжди стояла на першому місці в програмі діяльности ОУК. З'їзди не заспокоюються на зробленому, вони домагаються поширення культурно-освітньої праці та поглиблення її.

Для поширення світогляду З'їзди постановляють систематично відбувати по Відділах ОУК різні відчити, реферати на теми національні, наукові, організаційні й інші. З'їзди домагаються переведення різних господарських курсів, щоб цим зацікавити молодих жінок.

Особливу увагу З'їзди присвячують журналові Організації Українок Канади — "Жіночому Світові" щоб побільшити його фонди й уможливити дальший його розвиток.

3. Виховання молодого покоління.

Членки ОУК — матері, ставлять домагання на З'їздах, щоб найбільшу увагу звернути на виховання дітей дошкільного віку, засновуючи **дитячі садки,** де діти дістали би основи національної свідомости та продовжили б дальше виховання в традиційних Рідних Школах, звідки би вийшов доріст МУН.

З'їзди постановлють дбати про дальший розвиток Рідних Шкіл, та закладати дитячі садки та підтримувати всіма силами Вищі Освітні Курси.

4. Допомогова діяльність.

Від початку заснування ОУК на першому місці серед інших завдань стояла допомогова діяльність. В цьому напрямку зроблено дуже багато. Рік-річно висилалися численні пакунки з харчами та одежою, а також грошеві допомоги. Але, не дивлячись на те, що велика кількість українців вже знайшла собі сталий осідок, тисячі й тисячі залишилися за океаном без опіки, праці та матеріяльного забезпечення. Треба помочі тим братам і сестрам, — тим вдовам і сиротам, тим осиротілим матерям, що їх сини загинули у війні, і тим калікам-борцям, і тим молодим хлопцям-повстанцям, і всім тим, що не мають змоги прибути у Канаду. Золотий Хрест — це той фонд, яким оперує Організація Українок Канади для підтримки потребуючих. І той фонд стало доповняється сумами з підприємств Відділів ОУК та пожертвами окремих членок ОУК.

З'їзди закликають цей фонд ще більше підтримати, бо його потреби є безмежні. З'їзди закликають доложити всіх зусиль, щоб спровадити якнайбільшу кількість вдів із сиротами до Канади.

(Закінчення на стр. 18)

ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДДІЛІВ ОУК

СЕСІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНОК КАНАДИ НА ПРОВІНЦІЙНИХ З'ЇЗДАХ УНО Й БРАТНІХ ОРГАНІАЦІЙ

ТОРОНТО, ОНТ.

Окрема сесія делеґаток Відділів ОУК Східньої Канади відбулася дня 1 липня 1950 р. в год. 9-ій до 1.45 по обіді.

Програма.

1. Відкриття і номінація президії сесії.
2. Звіти з діяльности Відділів ОУК.
3. Дискусія над звітами.
4. Дискусія над напрямними праці, поданими Центральною Управою ОУК.
   1) Поширення Відділів ОУК, приєднання молодих жінок в членки.
   2) Поширення культурно-освітньої ділянки.
   3) "Жіночий Світ".
   4) Співпраця із СФУЖО.
   5) Допомогова діяльність (матеріяльна, переселенча).
   6) Виховання дітей — Рідна Школа, Дитячі Садки.
   7) Співпраця з англійськими жін. організаціями (National Council of Women of Canada).
5. Ухвалення резолюцій.
6. Закриття сесії.

Предсідницею сесії була п. Стефанія Савчук з Торонта, Онт., секретаркою п. Анна Курилів із Содбур, Онт.

В склад Провінційної Екзекутиви на Схід Канади ввійшли три членки ОУК: п. Степанія Савчук — заступниця голови ПЕ, п. Ольга Заяць — членка ПЕ від ОУК, п. Софія Проців — членка Провірчої Комісії.

САСКАТУН, САСК.

Окрема сесія делеґаток Відділів ОУК Саскачевану й Манітоби відбулася дня 2 липня 1950 р. Відкриття в 3-тій год. по обіді.

Програма.

1. Відкриття й номінація президії сесії.
2. Вибір резолюційної комісії.
3. Звіти з діяльности Відділів ОУК.
4. Дискусія над звітами.
5. Дискусія над напрямними праці, поданими Центральною Управою ОУК.
   1) Підсилення культурно-освітньої праці.
   2) "Жіночий Світ".
   3) Поширення Відділів ОУК, приєднання молодих жінок в членки.
   4) Виховання дітей — Дитячі Садки.
   5) Співпраця із СФУЖО та англ. жін. організацією (National Council of Women of Canada).
   6) Підсилення роботи жіночого КУК та співпраця з ним.
6. Ухванення резолюцій.
7. Закриття сесії.

Предсідницею сесії була п. Анна Вах, секретарками — п.п. Ірина Шидловська та Ірина Рошак. В склад резолюційної комісії ввійшли: п. Пухало, п. А. Вах, п. Гарасимів, п. Н. Ковалишин, п. Лемішка, п. І .Рошак.

В склад Провінційної Екзекутиви на Саскатун і Манітобу ввійшла представниця від ОУК п. А. Павличенко.

ЕДМОНТОН, АЛТА.

Окрема сесія делеґаток Відділів ОУК на Алберту й Бритійську Колумбію відбулася дня 1 липня 1950 р. від год. 4-ої по обіді до 7-ої вечора.

Програма.

1. Відкриття та вибір президії.
2. Привіти.
3. Звіти з діяльности Відділів ОУК.
4. Напрямні праці подані Ценральною Управою ОУК.
   1) Культурно-освітня діяльність.
   2) Виховання дітей.
   3) Поширення Відділів ОУК, приєднання молодих жінок в члени.
   4) "Жіночий Світ".
   5) Фонди Провінційної Екзекутиви.
   6) Допомогова діяльність.
5. Дискусія над напрямними праці.
6. Біжучі справи.
7. Закриття сесії.

Предсідницею сесії була п. К. Кандиба, заступницею п. К. Жишкевич, секретарками — п. Н. Жмурко і п. І. Суховерська.

В склад Провінційної Екзекутиви на Алберту та Бритійську Колумбію ввійшла, як представниця від ОУК, п. Н. Жмурко.

ЗАХІДНЕ ТОРОНТО, ОНТ.

Дня 23. червня управа Відділу ОУК запросила пані Любов Луцьку, колишню керівницю українських таборових вишивалень у Німеччині, виголосити реферат на тему "Українська вишивка та її практичне застосування". Перед доповіддю були виступи трьох дівчаток, що викликало дуже доб-

ШЛЯХОМ НЕВПИННОГО ЗРОСТАННЯ

(Закінчення зі стр. 17)

5. Співпраця з іншими жіночими організаціями.

З'їзди рішають нав'язати якнайтіснізаціями. З'їзди рішають нав'язати якнайтісніший зв'язок із іншими українськими жіночими організаціями для співпраці з ними в рямках Світової Федерації Українських Жіночих Організацій для скоординування всіх зусиль для одної мети. З'їзди закликають нав'язувати тісні контакти з англійськими жіночими організаціями на місцях, щоб підсилити дружні стосунки з англійським жіноцтвом та блище познайомитись з їх діяльностю.

Ось ці важніші питання, які порушували З'їзди, точніше сесії ОУК, щоб їх негайно перевести в життя. Та які виразно доказують, що Організація Українок Канади є на шляху невпинного зростання.

К. Кандиба

рий настрій у присутніх: Галя Бундза заспівала пісеньку "Люблю я неньку" під супровід на фортепіяно своєї сестрички Віри, а Ірися Яремус задеклямувала віршик "Курочка чубата".

Пані Луцька у своїй кілька-годинній доповіді подала дуже цінні матеріяли, сягнувши аж до нашої старовини. Доповненням доповіді була її збірка вишивок й інших цінних народніх виробів. Дуже ориґінальними й цікавими були різні стилізації українських узорів і примінення вишивки в хатній обстановці, що пані Луцька докладно описала в своїй доповіді. Цікаво було побачити однокольорову вишивку, що її зроблено наколюванням. Таким способом було вишито весільний дарунок для принцеси Єлисавети від українських скитальців під керівництвом пані Луцької, ще в Німеччині. Взір цієї вишивки находився також у збірці вишивок пані Луцької, і всі присутні мали нагоду його оглянути. Після закінчення реферату, слухачки задавали ще пані Луцькій низку запитів у справах вишивок, на які діставали вияснюючі відповіді. На прощання пані Луцька пообіцяла восени дати безкоштовно Відділові ОУК практичний курс вишивання й стилізації, за що управа Відділу ОУК наперед складає пані Луцькій щиру подяку. На цьому місці слід би побажати, щоб реферат пані Луцької зміг вийти поза рамки окремих Відділів ОУК й появився на сторінках "Жіночого Світу".

САСКАТУН, САСК.

Дня 15 липня започатковано Дитячий Садок, в якому бере участь 30 дітей.

ВАНКУВЕР, Б. К.

Дня 10 липня ц. р. відбулися піврічні збори Відділу ОУК, на яких підсумовано зроблену працю. Рівночасно відбулося прощання голови Відділу — п. Б. Боднарчук, що виїжджає з Ванкуверу. На її місце обрано тимчасову голову п. Ірину Лавришин.

СОДБУРИ, ОНТ.

Дня 26 червня відбулися піврічні збори, на яких були зачитані звіти всіх членок управи й уложено плян праці.

Відділ ОУК започаткував Дитячий Садок, який веде п. О. Залізняк.

ЕДМОНТОН, АЛТА.

Дня 14 травня відбулося Свято Матері.

Дня 2 серпня відбулися піврічні збори, на яких було зачитано звіти всіх членок управи й уложено плян праці.

ГАМІЛТОН, ОНТ.

В місяці липні відбулися піврічні збори, на яких, окрім звітів членок управи та делеґатки з Провінційного З'їзду, було уложено плян праці на майбутнє.

ВІД НАШИХ КОРЕСПОНДЕНТОК

"ВЕРТАЙТЕСЯ ДО ВАНКУВЕРУ!"

Британська Колумбія манить не одного чаром своєї природи. Різноманітність краєвидів захоплює й тутешніх мешканців, й приїжджих туристів. Оточене горами розляглось портове місто Ванкувер над Тихим Океаном. З мойого вікна оглядаю широко-розкинуте місто. Вечоріє — останні проміння зникли за горами. Освітленими вулицями та мостами проїжджають авта, поспішають пішоходи. Кипить життя в місті.

Здається, що ще вчора ми були в жіночій домівці присутні на піврічних зборах Відділу ОУК у Ванкувері. Ні! не вчора. Це було 10 липня. Та не всім судилось залишитися на постійне життя в цьому закутку. Дехто залишив це портове місто прямуючи на схід... І в той вечір прийшлось нам попрощатися із нашою дотеперішньою головою, п. Брониславою Боднарчук. Підсумовуючи піврічну працю наших членок, дискутуючи над дальшими плянами ми й не стямились, як проминув вечір. Ми усвідомили собі, що тяжка була праця наших членок та що успіхи наші завдячуємо в першій мірі енергійності нашої провідниці. Сердечна прощальна гутірка залишиться як незабутній спомин серед наших членок. Підчас цих сходин зібрано серед присутніх на пресовий фонд "Жіночого Світу" $9.00. По $1.00 склали — І. Лавришин, Б. Боднарчук, А. Трач, Д. Лазорко, К. Дуда, п. Карпінський, п. Лашин, по $00.50 — п. Ільницький, А. Хмелик, С. Ткачук, Г. Юзва. Всім жертводавцям щира подяка.

Членки Відділу ОУК у Ванкувері бажають п. Броніславі Боднарук, що залишила свій пост і Британську Колумбію, досягнути на новому місці ще кращих успіхів у праці для Організації Українок Канади. **Дарія Лазорко.**

"УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ ВІД ЩИРОГО СЕРЦЯ"

Дня 30 липня члени УНО й Братніх Організацій у Форт Віліямі, Онт., справили для п-ва Стеблинських приємну несподіванку з нагоди їхнього подружжя. Перед вечором, кількома автами ініціятори несподіванки заїхали на фарму п-ва Стеблинських і там їх привітали. Справили їм добру гостину й вручили спільний подарунок. Господинею того вечора була п. К. Николайчук — голова Відділу ОУК, що перша привітала молоде подружжя, а всі присутні відспівали їм "Многая літа". Промовцями на несподіванці були такі особи: п. Н .Душко — голова Філії УНО, п. С. Калин — голова Відділу МУН і п. М. Лисий. Забава пройшла дружньо і затягнулася до пізньої ночі.

Але при тому не забуто також про українську пресу. На заклик п. О. Петришина присутні склали $18.00, з чого призначено $6.00 для "Жіночого Світу", $6.00 для "Нового Шляху" і $6.00 для "Голосу Молоді". Жертви склали по $2.00 — п-во Стеблинські, П. Сулятицький, по $1.00 — І. Бацюк, С. Калин, П. Деренівський, Ф. Козенко, М. Лисий, С. Гнатів, Е. Пиріг, Т. Хрущ, Н. Душко, по $00.50 — К. Гладун, Р. Тинюк, В. Бебко, К. Николайчук, М. Хам, М. Борис, Ф. Радовець, Т Костюк, А. Верестюк, О. Петришин.

Молодому подружжю многая літа, а жертводавцям щире спасибі. **Стефанія Петришин**

ВЖЕ





Жовтіє листя, сонце світить та вже не гріє, холодні ранки й вечори, а то й приморозки . . . Вже осінь!

Шкода літа, що промайнуло, але й осінь має свій чар, — чар золотої осени. Маємо останню нагоду цього року ще скористати з сонячних днів із останнього тепла канадійського "Indian Summer", або по нашому: "бабиного літа".

Поки дозволяє на це погода, не виходять із нашого вжитку літні сукні та убрання. Перебуваючи сонячні дні в садку, парку, чи коло озера — дуже зручно мати елеґантну піжаму, що її можна носити на протязі дня. Цікавий крій робить її дуже оригінальною. Піжама складається з двох окремих частин: драпірована, вільна блюзка зав'язується на раменах. Широкі штани лягають вільними складками від пояса й до кінця ніг, та стягаються коло ступні ноги ґумовими тесьмами. Піжаму робиться із блискучого шовку, ясно-зеленого чи ясно-синього з різко-контрастним червоним поясом.

Для товариських розваг та танців модерна напів-коротка сукня з білого батисту чи іншої досить прозорої тканини. Як підклад під сукню вдягається світлої барви тафтова комбінація (slip).



ОСІНЬ

Хоч теплі дні "золотої осени" і нагадують нам про літо, всеж вечори вимагають теплішого убрання. Знову плащі стають необхідною частиною нашої ґардероби. Найлегше перестудитися в цей період різкої зміни літньої спеки на холодне осіннє повітря та дощі. Бережімося, поки наш організм не призвичається до нових умов! Вдягаймося з першими осінніми холодами якнайтепліше!

Плащі, модерні цієї осени мають дві основні сильветки: клясичний спортовий плащ та вільний, відстаючий ззаду плащ (box style).

Спортовий плащ цієї осени, здебільшого, оздоблюють футром, — футряні комірець та манжети (вилоги). Кишені також оздоблюються футром. Із футер уживаються бобер (beaver), котик (Alaska seal) та інші футра, що мають короткий волос.

Вільні плащі (box style) визначаються різноманітними формами комірів, манжет (вилог) і кишень. Коміри носять високо-стоячими, або розкладають, драпіруючи їх на раменах.

З кольорів заповідаються зелені й бронзові тони, також сірі й жовтувато-сірі. Завжди у моді лишається традиційний кольор осени — темночервоний, вишневий та всі інші відтіні червоного.



НОВІ КНИЖКИ

Agnes Louise Hovde "SONG BEFORE SLEEP"... Chicago, The Dierkes Press, 1948, 48 pp.

Передумовою спокійного й відсвіжуючого відпочинку є втихомирення нервів людини перед спанням. Без таблеток і ліків це можна досягнути читаючи поезії спокійного, зрівноважуючого тону. Коли ж, одночасно, ці поезії підносять людину до шляхетного думання й відчувань, — вони стають і найбільш цінним скарбом для читача.

З такою ціллю панна Аґнеса Говде видала збірку своїх кращих коротких поезій під назвою "Пісня перед сном". Кілька з них здобули нагороду в національних змаганнях у Сполучених Штатах Америки. Це — новий голос у американській поезії, що керує респектом думаючих людей, зокрема тих, що люблять белетристику.

Ось, одна з сорока перлин із цієї збірки:

WORKER IN STONE

He who can shape cold marble to his will;
Inclining stone to serve designs of flesh;
Perceiving in the forges of his skill
Unfashioned truth that would be spoken
In muted tongues of graven token
Is rebel in that certain realm, oblivion,
Beyond meridians of mortal breath,
Prepared for man and man:
Scoffer of creed that man is child of sod
And to the sire must make return.
His shadow only wards an earhen urn
Who worked in stone his autograph for God.

Чимале здивовання викличе в українців і в не українців повідомлення, що панна Говде, яка народилася в Америці (норвежка з походження), — вирішила присвятити свій визначний талант для великої української справи. З людиною українського походження вона зустрілася вперше щойно минулого року! Змагання українців за волю — є темою її великого твору, що появиться у скорому часі. Щоб познайомитися блище з стилем поетки та глибоким змістом її поезій, рекомендуємо прочитати згадану книжечку.

П. Юзик

Збірник "Євшан - зілля", Бібліотека Юного Читача, випуск І "Привіт, Україно, тобі!" рік вид. І, видавництво "Нашим дітям" ОПДЛ, Торонто, Онт.

Наша нечисленна дитяча література збагатилася ще одним цінним надбанням, а саме дитячим збірничком "Євшан - зілля". Матеріял збірничка досить різноманітний: кілька оповідань, уривки або цілі твори відомих авторів (М. Вороний "Євшан-зілля", М. Гоголь — "Дніпро"), вірші (переважно Леоніда Полтави та О. Лятуринської), українські народні казки ("Рукавичка", "Названий батько") і т. д.

Зокрема звертає на себе увагу пісня українських дітей "Привіт, Україно, тобі!" слова Л. Полтави, музика М. Кузана. Пісень із виразно дитячою тематикою у нас майже нема і цей цікавий почин треба якнайщиріше вітати. Бажано було б у кожному числі "Євшан-зілля" давати подібні, або жартовливі, дитячі пісні (якщо такі знайдуться). Не бракує є "Євшан-зіллі" й ілюстрацій — малюнки М. Михалевича, О. Судомори, Г. Новаківської, В. Цимбала. Зворушливо виглядає старенька знимка — пам'ятник князю Володимиру в Києві, що свідчить про щире бажання редакції подати нашим дітям якнайбільше документів про рідний край, незважаючи на свої скромні засоби.

Взагалі, у цілому збірнику яскраво відбивається бажання познайомити дітей-читачів із далекою Україною (не відбиваючи моментів із теперішнього життя на американському континенті), що власне і відповідає завданням і цілям ОПДЛ (передовиця видавництва "Нашим Дітям" ОПДЛ).

Цікава думка заснувати відділ "Що я знаю про рідний край", який заповнювався би матеріялом юних читачів. Такий відділ може мати велике виховне значення, привчаючи дітей, не тільки читати, а й самим писати до свого збірничка, а тим більше на тему споминів про рідний край.

Зовнішнє оформлення збірника справляє приємне враження. Треба сподіватися, що в скорому часі "Євшан-зілля" згуртує навколо себе широке коло своїх читачів.

Н. Синявська

ТРИБУНА МАТЕРЕЙ

Недавній конгрес Світового Руху Матерей довів велику живучість цієї міжнародньої організації. Повстала вона за спонукою громадських діячок Франції та скоро огорнула й інші країни. Материнство стало важливою суспільною проблемою, що її розглядають духовники, соціологи, лікарі й виховники. Та найважніше слово мають тут самі ж таки матері. І Світовий Рух Матерей допомагає їм це оформити й висказати.

Тема цього конґресу була "Мати в господарському житті". Економічна сторінка материнства незвичайно складна справа. Конґрес намагався з'ясувати її в головних рисах. Це було — материнство в законах і звичаях країни, роля домашнього господарства в державному господарстві, витрати на суспільну й санітарну службу, що повстають через працю матері поза домом та економічні труднощі матері й засоби для їх усунення.

В загальному аспекті всіх цих проблем предстaвила делеґація СФУЖО ролю української матері. У двох доповідях розгорнено господарську сторінку життя дуже широко. Обидві доповідниці, пп. Витязь і Сулима з'ясували труднощі матері в рідному краю, як явище найбільш пекуче. Бракувало вичерпуючих джерел та точних цифр, що ними любить орудувати світ. Та доповідниці — уродженки підсовітської України — вміли відчи-

КУХОВАРСЬКІ ПОРАДИ

КОНСЕРВУВАННЯ ФРУКТІВ

Загальні вказівки щодо консервування було подано в 8 числі журналу. Пригадуємо: вживати виключно свіжі, не попсуті навіть у незначній мірі фрукти. Сироп (цукор із водою) кип'ятимо 5 хв. та заливаємо гарячим сиропом фрукти. Щоб слоїки при тому не тріснули, ставити їх до мілкої ринки з гарячою водою. Сироп приготовляємо: для солодких фруктів — 1 горня цукру — 3 горня води; для кисліших фруктів — 1 горня цукру — 2 горня води. Заливаючи сиропом слоїки, наповнюємо їх не повністю, не доливаючи на ½ — 1 інч до верху. Слоїки та покришки до них добре виварити, щоб були стерильні. Ґумок до покришок уживати тільки нових. Покришки прикручувати спочатку злегка, щільно закрутити лише після варення. Не охолоджувати слоїки після варення раптово. Час варення фруктів відраховуємо завжди від початку кипіння сиропу з фруктами.

КОМПОТИ

ЯБЛУКА

Вживаємо до компотів спеціяльний ґатунок дрібних яблук. — Яблука сполокати не відриваючи хвостиків, накласти до слоїків, залляти гарячим сиропом, вставити до посуду з гарячою водою й варити 20 хв.

ГРУШІ

Добрі, великі груші обібрати, поділити на чверті, вибрати серединки. Накласти до слоїків, заллятм сиропом, варити 20 хв.

СЛИВИ

Сполокати, наколоти грубою голкою, щоб шкірка не тріснула підчас варення. Накласти до слоїків, залляти сиропом, варити 15 хв.

БРОСКВИ (персики)



Обібрати, поділити на половинки, вибрати кістки, накласти до слоїків, залляти сиропом, варити 15 хв.

ЧОРНИЦІ (BLUEBERRIES)

Перебрати, сполокати, накласти до слоїків, залляти сиропом, варити 15 хв.

ЖЕЛЕ (JELLY) З ВИНОГРАДУ

Ягоди розчавити (подушити) й варити 10 хв. у поливаній ринці (не добре варити в металевому посуді). Потім перетерти через сито, зміряти кількість і на кожні ½ кварти винограду дати 1 фунт цукру. Наповнити слоїки й варити 30-40 хв.

КОНСЕРВУВАННЯ ПОМІДОРІВ

Найпростіший спосіб: помідори сполокати, перекраяти надвоє, посолити й варити (недовго), щоб дали сік, накласти до слоїків, прикрутити покришки й варити 15 хв. Уживати в міру потреби до зуп, борщів та різних сосів.

подала Е. Стахова

тувати факти зпоміж стрічок розпорядків і статтей, вміли користуватись прикладами з літератури, спираючи все те на досвіді з власного життя.

Трагізм наших матерей вражав присутніх. Бо хоч дискутовані проблеми вимагали розв'язки, то становище української матери є поза межою їх. Хіба можна порівнювати клопоти з позахатньою працею матері у Франції з геройським зусиллям української жінки на засланні? Хіба можна порівняти ощадне повоєнне господарство німкені з жахливою боротьбою з голодом на Україні?

Поруч із доповідницями-українками виступали зпоміж недержавних народів — литовка, білоруска й полька. Вони також розгорнули картини безправ'я матері за залізною куртиною.

Конгрес дав вислів своїм почуванням в обох кінцевих резолюціях-протестах. Він став в обороні матерей репресованих та засланих, домагаючись полекшення їхньої долі та піддержав права матерей-скиталок.

Ця остання резолюція пригадує нам одну ділянку нашого життя, нез'ясовану як слід на конгресі. Це доля матері-вигнанки, що ось уже п'ятий, а то й шостий рік кочує по світі. Все наново розкладає вона домашнє вогнище, все наново творить вона хатній затишок для своєї сім'ї. Гнана, погорджувана, в чужих обставинах, вона твердо відстоює своє право, щоб дати всюди своїй дитині ілюзію теплого, родинного дому.

Її постать, її труднощі недостатньо яскраво висвітлено на конґресі. Велика маса скитальців знаходиться в переселенні. Бракує не тільки цифрових даних, а навіть ясного огляду життя наших матерей-скиталок у кожній країні. Не було ще матеріялу, що допоміг би оформити це питання ясно й поставити відповідні домагання.

Оце й повинно стати тепер нашим завданням. СФУЖО розіслало по всіх жіночих осередках свою анкету. Тут у небагатьох питаннях зібрані всі дані, що торкаються ново-поселеної матері. Їх не важко зібрати. Оце й повинно стати найближчим завданням наших осередків. Подібна анкета спрямована й для матерей, що приневолені залишитись на скитальщині.

Це допоможе нам з'ясувати економічне становище матері-скиталки. Її труднощі й клопоти та намагання — створити врешті домашню пристань. Це допоможе нам висвітлити також її героїчну ролю у нашій великій мандрівці.

Лідія Бурачинська

ЛЕОНА

ДОГЛЯД ЗА РУКАМИ

Наші руки заслуговують на догляд та якнайкращу опіку. Пересічна господиня, що провадить своє хатнє господарство, знає, що навіть незначний щоденний догляд за руками приносить добрі наслідки. Трохи уваги і Ви будете мати бездоганні руки з ніжною шкірою та гарними нігтями! Так само, а може і в більшій мірі, не повинні занедбувати свої руки жінки, що працюють поза домом, а через це цілий день "знаходяться на людях".

Догляд за руками включає в себе, перш за все, регулярне щоденне намащування рук масним кремом, щоб запобігти пересиханню шкіри. Добре надягати на ніч пару старих шкіряних рукавичок, намастивши перед тим добре руки кремом. Цим самим, поповнюється той природній товщ, що знаходиться на нашій шкірі і який, під час нашої роботи руками, нищиться. Тільки регулярний догляд за руками може принести добрі наслідки.

Догляд за руками включає в себе також і догляд за нігтями. Гарні руки потребують і гарного манікюру, який можна робити вдома, або у фахівців косметики. Дотримуючись нище поданих порад, Ви самі можете і вдома зробити собі гарний манікюр:

1. Добре змивайте всі сліди старого лаку спеціяльним розчином (oily polish remover).

2. Підпилюючи нігті, — надайте їм таку форму, що гармонує із формою Ваших рук. Довгі пальці не конче вимагають довгих нігтей. Вони будуть також гарно виглядати із недовгими нігтями овальної форми. Короткі, тим більше грубі пальці потребують довгих нігтів. Взагалі, підпилюючи нігті, краще надавати їм овальної форми, ніж загостренотрьохкутної, що часто виглядає вульґарно. Підпилюємо нігті, починаючи з боків та йдемо в такий спосіб до верху нігтя. Не підпилюйте нігтів за близько до кореня нігтя (живий ніготь), це може викликати поранення.

3. Для поліпшення циркуляції та швидчого росту нігтів добре час від часу замість накладати лак на нігті, вживати поліруючого пудру.

4. Змиваючи лак розчинником, дайте поверхні нігтя добре висохнути.

5. Далі накладаємо тонкий шар безбарвного лаку (overcoat polish) що має покрити собою весь ніготь.

6. Накладаємо кольоровий лак бажаного відтінку, двічи покриваючи ним поверхню нігтя. Зверху покриваємо (не обов'язково!) знову безкольоровим лаком.

7. Робимо всі ці операції повільно, пильнуючи, щоб лак встигав цілком висихати на нігтях.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЯК . . .

1. Позначити місця для петлів на одежі?
2. Відсвіжити барву на зношених місцях килима?
3. Знищити слід, що його пропалила цигарка?
4. В який спосіб мала кімната може виглядати проторнішою?

ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ ПОДАНІ В Ч. 8.

1. Як зробити знову блискучим старе алюмінієве начиння?

Уживаємо спеціяльну сталеву вовну (steel wool) та нейтральне мило. Натираємо ними енерґійно поверхню начиння, потім змиваємо водою. Також можна зробити начиння знову блискучим прокип'ятивши його у воді, до якої додано сік із цитрини.

2. Як модернізувати старе алюмінієве ліжко?

Добре пошити для спинок ліжка відповідні розміром занавісочки (slip covers). Зробіть із цього ж самого матеріялу і покривало на ліжко, з широким, пишно набраним облямованим навкруги покривала. Ці занавісочки та покривало можуть або гармонувати з Вашими фіранками на вікнах спальні або контрастувати з ними.

3. Як запобігти ґулі?

Натираємо на тертці сиру білу картоплю та прикладаємо до вшкодженого місця. Ще простіший спосіб — прикласти лезо срібного ножа, або велику срібну монету.

4. Що робити у випадку легкого попечення?

Радимо кілька способів:

1) Відразу покласти жменю соли на попечене місце й потримати кілька хвилин.

2) Змішати рівні частини яєчного білку та оливкової олії, намастити цю мішанину на мяку шматку та прикрити зверху попечене місце.

3) Прикласти звогчену соду, прикривши зверху мокрою шматкою, щоб сода була постійно звогчена.

4) Прикласти холодну чайну гущу (cold tea leaves).

З дня 1-го вересня ц. р. починає свою роботу

СТУДІЯ МИСТЕЦЬКОГО ТАНКУ

під керівництвом **п. Одарки Нижанківської-Снігурович.**

Навчання буде відбуватися тричі на тиждень у приміщенні читальні Просвіти (668 Флора аве.). Вписуватися можна в Читальні Просвіти щодня.

Студія буде мати кілька груп: для дітей, для молоді та для жіноцтва.

Програма студії:

1. Ритміка та плястика.
2. Початки клясичного балету.
3. Українські народні танки.
4. Танкова композиція.
5. Гігієнічна руханка для жінок.

Радимо всім скористатися з цієї рідкої нагоди!



ПИТАЙТЕ НАС!

Пані М. Ш—рук, Торонто, Онт.

Я не маю відповідного холодного місця взимі на кислу капусту. Чи не могли б Ви порадити якийсь інший спосіб її збереження?

Відповідь. Даємо капусті ферментувати протягом 10-ти днів. Потім добре підогріваємо й видельцем накладаємо її в теплі, чисті та стерилізовані слоїки, далі закриваємо слоїки стерилізованими покришками, не закручуючи їх щільно. Ставимо слоїки з капустою до кип'ячої води та ще підогріваємо до сильного кипіння (5 хвилин). Це остаточно стерилізує капусту й слоїки. Після того, ще тримаємо слоїки в теплій купелі: 10 хвилин для 1-квартового слоїка та 15 хвилин для 2-квартового. По одному витягаємо слоїки з купелі та щільно закручуємо ґерметичну покришку.

Зберігаємо в прохолодному, темному місці, як і всі інші консерви.

П. Дмитро К—ч, Торонто, Онт.

Я прочитав Вашу замітку в минулому числі Вашого цінного журналу про отруйне діяння трави "poisen ivy" і хотів би більше довідатися про її зовнішній вигляд, зокрема про її вигляд восени.

Відповідь. Характерні три листочки цієї рослини мають здебільшого темнозелений кольор, але також трапляються і ясні відтінки. Поверхня листочків має полиск. Наприкінці літа ці листочки набувають яскравого червоного кольору, що пізніше жовтіє. Пильнуйте, щоб діти не збирали це ґарне різнокольорове листя.

Е. Тацюківна.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Miss Agnes Louise Hovde, Minn., U.S.A.

Please accept my deepest thanks for your favor concerning the Women's Organization, part of the Ukrainian National Federation of Canada and aims of your magazine to foster a wider knowledge of all things pertaining to Ukrainian culture and heritage in which I am so vitally interested.

I appreciate your suggestion that I write an article telling the story of how I became engrossed in the fate and tragedy of the Ukrainian people. The question you are posing has been put to me by many sources interested in my enterprise. I therefore welcome this opportunity and am deeply grateful for the honor you confer in giving me the privilege of telling why I am so taken with the tragic story of the submerged nation Ukraine, her plight, her aspirations in her struggle to assume her rightful place at the feast table of the nations.

I take the liberty to exhort the youth of this generation to treasure their great culture and heritage which are among the most honorable in the world; and to battle for them (with words and ideas) on every side.

Again, thank you most warmly for your sympathy and interest in my undertaking on behalf of the persecuted Ukrainian nation.

Mrs. Florence Randal Livesay, Toronto, Ont.

I was pleased to hear from you, Just now I am very busy trying to sell some of my book collection and I have my daughter and little grand-daughter with me, so I connot do any original articles about my interest in Ukraine for you. But I am sending an interview which was published some time ago in the Winnipeg Free Press, a poem of Shevchenko's set to music — never before published in English, and a child's nonsense rhyme. Later, I could send an article on "The Kolomeyka", which was published in "Poetry": a magazine of Verse, Chicago.

П. Віра Смерека, Бредфорд, Англія.

Щиро дякую Вам за запрошення мене до співпраці у Вашім журналі. Охоче надсилатиму дещо з моїх матеріялів, якщо вони надаватимуться до друку в цім журналі. Буду рада тим допомогти у Вашій праці для загалу жіноцтва.

П. Анна Совачева, Париж, Франція.

...Дуже великою втіхою були для мене три числа Вашого шановного журналу "Жіночий Світ"! Вітаю його як нове досягнення жіноцтва Канади! Щасти Боже! З радістю побачила в числі співробітниць знайомі мені прізвища, що зробило відразу журнал близьким та рідним. Особливо ж моя подяка належить Вам за те тепло, яке повіяло з багатьох оповідань, тепло жінки-матері, а не агітаторки в спідниці!

Редакція "Євшан-Зілля" (Об'єднання Працівників Дитячої Літератури).

...Як "Жіночий Світ", так і ми працюємо з думкою про наших дітей і їх виховання і маємо надію, що цей момент буде постійно духово наші видання з'єднувати та зобов'язувати до взаємної співпраці...

...При нагоді дозвольте привітати Вас з Вашим успіхом, який є "Жіночий Світ". Журнал презентується і зовнішньо і змістом зовсім гарно, так і видно, що робиться-твориться він з правдивою жіночою дбайливістю і любов'ю.

Прийміть побажання, щораз кращих і щораз більших успіхів у Вашій праці.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЖІНОЧОГО СВІТУ"

Адміністрація журналу "Жіночий Світ" складає щиру подяку за пожертви, зложені на пресовий фонд журналу:

п. Йозефині Ірха, Мк Інтош, Онт. за суму $2.00

Відділу ОУК, Західнє Торонто, Онт. за суму $10.00

Відділу ОУК, Форт Віліям, Онт. за збірку, переведену на несподіванці у п-ва Стеблинських дня 30 липня ц. р. в сумі $6.00

Відділу ОУК, Ванкувер, Б. К. за збірку, переведену на піврічних зборах дня 10 липня ц. р. в сумі $9.00

(списки жертводавців у відділі: "Від наших кореспондентів").

УАВГА, ПРЕДСТАВНИЦТВА "ЖІНОЧОГО СВІТУ" ЗАКОРДОНОМ:

ПЕРЕДПЛАТИ ПРОСИМО ВИСИЛАТИ НА ТАКІ АДРЕСИ:

У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ: — FEDERATION of UKRAINIANS in GREAT BRITAIN, 123 High St., Notting Hill Gate, London, W.11.

Передплата на рік 1 ф. стерл.; ціна 1 прим. 2 шіл.

В АРҐЕНТИНІ, УРАҐВАЇ ТА ПАРАҐВАЇ: — Isidoro KRAWEC, ("POROHY"), Casilla de Correo 3184, Buenos Aires, Argentina.

Передплата на рік 24 пези; ціна 1. прим. 2.50 пез.

Б БРАЗИЛІЇ: — Stepan PLAHTYN, Pr. Gen. Ozorio 569, Curityba, Parana, Brazil.

Передплата на рік 60 крузейрів, ціна 1 прим. 5 крузейрів.